

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
GMINY CHEŁM
ZA ROK 2024**

**POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ
NA 2025 ROK**

POKRÓWKA MARZEC 2025 r.

Spis treści:

1. Wstęp	3
2. Zakres zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm w Pokrówce w 2024 roku.	5
2.1 Zadania ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.	6
2.2 Zadania ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem".	17
2.3 Zadania ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - (zadanie zlecone finansowane z budżetu państwa).	23
2.4 Zadania wynikające z ustawy – Prawo ochrony środowiska	23
2.5 Zadania ustawy o dodatkach mieszkaniowych.	24
2.6 Zadania w zakresie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów....	24
2.7 Zadania wynikające z Programu „Karta Dużej Rodziny“	25
3. Dodatkowa działalność podejmowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm.....	25
4. Struktura organizacyjna i zatrudnienie w Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Chełm w Pokrówce.	30
5. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej	30

1. Wstęp

Zgodnie z zapisem – art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku „Kierownik ośrodka pomocy społecznej składa Radzie Gminy całoroczne sprawozdanie z działalności Ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.” Niniejsze sprawozdanie zawiera opis najważniejszych działań podejmowanych przez Ośrodek w 2024 roku oraz informacje pozwalające określić najważniejsze zadania do wykonania w 2025 roku.

Pomoc społeczna definiowana jest w ustawie, jako „instytucja polityki społecznej państwa mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia”. Pomoc społeczna opiera się na działaniach formalnie zorganizowanych. Jest to instytucja zatrudniająca wyspecjalizowany zespół, realizujący cele i zadania w określonych strukturach organizacyjnych. Usługi pomocy społecznej wskazują na interpersonalny charakter, wyznaczony przez ustalone kryteria. Są to formalno-prawne warunki, jakie świadczeniobiorca powinien spełniać, aby otrzymać pomoc. Celem pomocy społecznej jest zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin. W chwili, gdy człowiek pozostaje bezradny wobec narastających problemów może zgłosić się do instytucji pomocy społecznej. Instytucja pomocy społecznej świadczy usługi bezpośrednie, to znaczy przeznaczone dla konkretnych jednostek i rodzin. Pracownik socjalny ma za zadanie zidentyfikować potrzeby, zdiagnozować sytuację osób potrzebujących i opracować plan pomocy.

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm jest jednostką organizacyjną Gminy Chełm. Funkcjonuje na podstawie Uchwały Nr XXI/188/2016 Rady Gminy Chełm z dnia 12 września 2016 roku w sprawie nadania statutu Ośrodkowi Pomocy Społecznej Gminy Chełm oraz na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Przedmiotem działalności Ośrodka jest głównie wykonywanie zadań własnych i zleconych z zakresu pomocy społecznej określonych w ustawie o pomocy społecznej oraz innych ustaw.

Działalność Ośrodka finansowana jest z budżetu Gminy Chełm, dotacji rządowych. Plan finansowy Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Chełm na rok 2024 wynosił 11 824 845,71 zł.

W latach ubiegłych plan finansowy przedstawiał się następująco:

2023 - 9 717.956,95 zł,

2022 – 28 368 800,64 zł,

2021 - 24 102 743,45 zł,

2020 - 24 596 063,57 zł.

Analiza zadaniowa budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Chełm

Plan finansowy i jego wykonanie

Tabela 1. Plan finansowy Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Chełm i jego wykonanie z podziałem na zadania własne gminy i zlecone gminie w 2024 roku – Opracowanie własne.

Zadania	Plan	Wydatki	Środki wykorzystane z budżetu w %
Zadania własne gminy	4 320 082,28	4 187 132,84	96,92
Finansowane z budżetu gminy	3 300 000,00	3 186 955,13	96,57
Finansowane z funduszu COIVD - 19	18 647,49	18 647,49	100
Finansowane z funduszu z Fundusz Pomocy	93 236,22	93 236,22	100
Dofinansowane dotacją z budżetu państwa	908 198,57	888 294,00	97,81
Zadania zlecone gminie	7 504 763,43	7 326 109,11	97,62
Razem	11 824 845,71	11 513 241,95	97,36

Procentowy udział wydatków na realizację zadań OPS Gminy Chełm z uwzględnieniem źródeł ich finansowania w 2024 roku:

Zadania własne:

- środki własne gminy – 3 186 955,13 zł,
- środki z funduszu COVID 19 – 18 647,49 zł,
- fundusz pomocy (Ukraina) – 93 236,22 zł,
- dofinansowanie do zadań, dotacja celowa – 888 294,00 zł.

Zadania zlecone:

- środki budżetu państwa – 7 326 109,11 zł.

Środki z Funduszu Solidarnościowego:

- program „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 – 461 958,00 zł,
- program „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 – 36 720,00 zł.

2. Zakres zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm w Pokrówce w 2024 roku.

W roku 2024 Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm realizował szeroki zakres zadań, wynikających z następujących aktów prawnych:

- ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r.,
- ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.,
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w domowej z dnia 29 lipca 2005 r.,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r.,
- ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów z dnia 4 kwietnia 2014 r.,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r.,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001 r.,
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.,
- ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r.,
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r.;
- ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r.,
- ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" z dnia 4 listopada 2016 r.,
- ustawy o dodatku osłonowym z dnia 17 grudnia 2021 r.,
- ustawy o dodatku węglowym z dnia 5 sierpnia 2022 r.,

- ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa z dnia 12 marca 2022 r.,
- ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw z dnia 15 września 2022 r.,
- ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej z dnia 7 października 2022 r.,
- ustawy Prawo energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 r.,
- ustawy o szczególnych odbiorcach paliw gazowych w 2023 r. oraz 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu z dnia 15 grudnia 2022 r.,
- ustawy o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r.,
- Uchwały NR 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028,
- ustawy – Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.,
- ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych z dnia 2 marca 2020 r.,
- Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Chełm,
- Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Chełm,
- innych ustaw wynikających z przepisów.

2.1 Zadania ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zadania ustawy o pomocy społecznej

Prawo do świadczeń

O pomoc mogą starać się osoby, które spełniają jednocześnie warunki określone w ustawie o pomocy społecznej czyli takie, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej oraz finansowej.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej, na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku, przysługuje osobom i rodzinom z powodu przyczyn (trudna sytuacja życiowa), do których należą:

- sieroctwo;
- bezdomność;
- bezrobocie;
- niepełnosprawność;
- długotrwała lub ciężka choroba;
- przemoc w rodzinie;
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; alkoholizm lub narkomania;
- zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe;
- klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Uzyskanie prawa do świadczeń (trudna sytuacja finansowa):

Miesięczny dochód osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc nie może być wyższy od kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej (tzw. kryterium dochodowe ustalone zgodnie z art. 8 ust. 1), które wynosi odpowiednio: dla osoby samotnie gospodarującej – 776,00 zł dla osoby w rodzinie – 600,00 zł.

Każdorazowe przyznanie pomocy poprzedzone jest rodzinnym wywiadem środowiskowym przeprowadzonym przez pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny. Wnikliwa analiza ustalonej sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, dochodowej, zawodowej czy mieszkaniowej pozwala pracownikowi socjalnemu zastosować odpowiednią formę pomocy.

Powody przyznania pomocy przez OPS Gminy Chełm w Pokrówce w 2024 roku:

- ubóstwo 86 rodzin - 116 osób w rodzinie,
- potrzeba ochrony macierzyństwa – 2 rodziny – 13 osób w rodzinie, w tym wielodzietność,
- bezrobocie 43 rodziny 101 osób w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego – 16 rodzin 64 osoby w rodzinie,
- przemoc domowa – 21 rodzin 67 osób w rodzinie,
- alkoholizm – 60 rodzin 107 osób w rodzinie,
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego - 0 osób.

W 2024 roku Dyrektor OPS Gminny Chełm wydał 376 decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej, tj. 200 decyzji przyznających świadczenia, 119 decyzji zmieniających, 7 decyzji uchylających, 4 decyzje wygaszające świadczenie, 2 decyzje o zwrocie nienależnie pobranego świadczenia, 16 decyzji skracających, 16 decyzji umarzających, 1 decyzja przyznająca prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, 8 decyzji odmownych, postanowień nie wydano oraz 1 podjęcie zawieszonego postępowania.

Tabela.2. Rzeczywista liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w 2024 roku.

	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Rodzin	170	213	218	227	132
Osób	392	321	331	307	255

Źródło: opracowanie na podstawie sprawozdania MPiPS-03R za 2023 r.

Najczęstszą przyczyną ubiegania się o pomoc w rodzinach w 2024 r. (poza ubóstwem), był alkoholizm, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba któregoś z członków rodziny. Zauważalna jest tendencja malejąca w każdej kategorii powodów przyznawania pomocy, co wynika z malejącej liczby ogólnej osób korzystających. Analizując tendencję spadkową liczby rodzin korzystających ze wsparcia ośrodka należy wskazać, że potrzeba ochrony, niepełnosprawności lub długotrwała i ciężka choroba są czynnikami powstawania kryzysu w rodzinie na terenie naszej gminy.

Przyczyny, które mogą mieć wpływ na spadek liczby rodzin wymagających pomocy finansowej lub w formie rzeczowej to sytuacja na rynku pracy, coraz mniejsze rejestrowane bezrobocie oraz wzrost minimalnego wynagrodzenia. Na poprawę sytuacji materialnej rodzin w szczególności wielodzietnych znaczący wpływ ma kontynuacja tzw. programu „800+”, oraz Dobry Start, które stanowią dodatkowe źródło dochodu, nie wpływające na zmniejszenie innych świadczeń.

Nastąpił spadek liczby rodzin objętych pomocą społeczną w 2024 roku w stosunku do roku 2023, szczególnie w formie świadczeń niepieniężnych – posiłek dla dzieci w szkołach, natomiast liczby osób korzystających z usług opiekuńczych oraz świadczeń w postaci zasiłków celowych na żywność była na poziomie lat poprzednich. W 2024 roku Ośrodek zgodnie z ustawą o pomocy społecznej realizował zadania gminy:

a) **Zasiłki stałe** – (finansowane z budżetu państwa).

Tą formą pomocy objęto 48 rodzin 55 osób w rodzinie dodatkowo opłacono również składki zdrowotne dla 39 osób łączny koszt to kwota 453 522,09 zł.

Tabela nr 3 – opracowanie własne.

Forma pomocy	Rok	Liczba osób	Liczba rodzin
Zasiłki stałe	2020	44	43
	2021	41	41
	2022	51	46
	2023	53	46
	2024	55	48

w tym osoby pobierające zasiłki stałe przebywające w DPS:

Rok	Nowiny	Rejowiec	Bończa
2020	4	0	1
2021	6	0	1
2022	6	2	1
2023	7	1	1
2024	6	0	1

b) **Zasiłki okresowe** (finansowane z budżetu państwa).

Z tej formy pomocy skorzystało 30 rodzin 53 osoby w rodzinach na kwotę 65 119,36 zł. Zasiłki okresowe otrzymały głównie osoby i rodziny, w których występowało bezrobocie, niepełnosprawność lub długotrwała choroba .

Tabela nr 4 – opracowanie własne

Lata	Liczba osób	Liczba świadczeń
2020	58	290
2021	48	249
2022	67	192
2023	65	168
2024	53	155

c) **Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi** (finansowane z budżetu państwa).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Tą formą pomocy nie objęto mieszkańców Gminy Chełm w związku z brakiem zapotrzebowania na tą formę usług.

d) **Zasiłki celowe i celowe specjalne, rzeczowe** (finansowane z budżetu gminy).

Dla 51 osób na kwotę 26 977,00 zł zasiłki celowe przeznaczone były głównie na: zakup żywności, zakup leków, w tym zasiłki celowe specjalne przyznawane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobom lub rodzinom o dochodach przekraczających kryterium dochodowe (finansowane z budżetu gminy) dla 2 rodzin 3 osoby w rodzinie.

Tabela nr 5 – opracowanie własne.

Lata	Liczba osób	w tym zasiłki celowe specjalne
2020	87	3
2021	69	9
2022	62	8
2023	61	8
2024	51	2

e) **Zasiłek celowy na pokrycie kosztów powstałych w wyniku zdarzenia losowego** (finansowane z budżetu gminy).

W 2024 roku wypłacono 2 świadczenia 6 osób w rodzinie na łączną kwotę – 2 250,00 zł.

f) **Sprawienie pogrzebu** (finansowane z budżetu gminy).

Ośrodek w 2024 r. nie ponosił kosztów związanych z pogrzebem.

g) **Schronienie** (finansowane z budżetu gminy).

W dniu 18 grudnia 2023 roku została podpisana umowa nr 25/2023 pomiędzy OPS Gminy Chełm, a Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Chełmskie w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku mieszkańców naszej gminy. Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm w roku 2024 skierował do schroniska 9 osób. Łączny koszt za pobyt w schronisku wyniósł – 55 794,39 zł.

h) **Domy pomocy społecznej** (finansowane z budżetu gminy).

Ośrodek pokrywał koszty pobytu 15 osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej. Ogółem 17 osób: DPS w Rejowcu - 3 osoby, DPS w Nowinach 12 osób, DPS w Bończy – 1 osoba, DPS w Tyszowcach - 1 osoba.

Łączny koszt za pobyt mieszkańców Gminy Chełm w DPS w roku 2024 r., wyniósł 906.368,50 zł.

Tabela nr 6 – opracowanie własne

Rok	Liczba osób, za które wnoszono odpłatność	Kwota	Liczba osób przebywających w DPS ogółem, którym OPS Gminy Chełm wypłacał świadczenia/opłacał pobyt lub finansował obie formy pomocy równocześnie
2020	18	525 495,30	20
2021	17	561 284,58	19
2022	18	746 401,10	20
2023	19	819 883,01	21
2024	15	906 368,50	17

Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych (finansowane z budżetu gminy).

Usługi opiekuńcze przeznaczone są dla tych mieszkańców Gminy Chełm, którzy z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy osób innych, a są jej pozbawione (brak możliwości zapewnienia właściwej opieki przez rodzinę, samotność). Z tej formy pomocy skorzystało 24 osoby w różnym wymiarze czasowym, tj. od 1 do 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku. Pełny koszt 1 godziny usług opiekuńczych wynosił 29,20 zł, natomiast wartość za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych wynosił 36,50 zł (Uchwała Nr LXXIII/689/2024 Rady Gminy Chełm z dnia 25 stycznia 2024 r.). Na ten cel w 2024 roku przeznaczono 177 897,00 zł.

Dochody z tytułu odpłatności za usługi wyniosły w 2024 roku 129 126,97 zł.

i) **Pozostałe formy pomocy**

Posiłek (finansowane z budżetu gminy oraz budżetu państwa 80%). Ośrodek realizował wieloletni program rządowy "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028. Celem programu było zapewnienie dzieciom, młodzieży, osobom starszym, niepełnosprawnym, samotnym jednego gorącego posiłku dziennie. Program przewidywał również przyznanie zasiłków celowych z przeznaczeniem na zakup artykułów żywnościowych. Beneficjentami tego programu były osoby, których dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał 200% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie tj. 1 200,00 zł na osobę w rodzinie oraz 1 552,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej.

Na realizację powyższego programu środki własne gminy wyniosły 11 750,00 zł, a dotacja z budżetu państwa 47 000,00 zł. Całość poniesionych kosztów Programu (obiady i zasiłki celowe na zakup żywności) to kwota 58 750,00 zł. Objętych programem zostało ogółem 112 osób, z posiłku dla dzieci i młodzieży w przedszkolach i szkołach skorzystały 50 osób, 72 osobom przyznano zasiłek celowy na zakup żywności. Wśród osób objętych pomocą w formie posiłku było 50 dzieci. Przyznanie pomocy wymagało przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego u 36 rodzin.

Tabela nr 7 - Opracowanie własne

Lata	Liczba osób (dzieci)	bez konieczności sporządzania wywiadu
2020	88	7
2021	51	3
2022	59	2
2023	75	0
2024	50	0

Względem roku poprzedniego nastąpił spadek rzeczywistej liczby osób objętych Programem korzystających z posiłków głównie uczących się dzieci.

Realizacja programu operacyjnego „Pomoc Żywnościowa” – pomoc żywnościową w formie paczek żywnościowych otrzymało 38 rodzin w tym 83 osoby. Pomoc żywnościowa polegała na kierowaniu rodzin z terenu Gminy Chełm do PCK. Rodziny odbierały osobiście w siedzibie PCK paczki żywnościowe zawierające m.in.(w zależności od dostawy) następujące produkty: mleko, cukier, makaron jajeczny, kasza jęczmienna, powidła śliwkowe, szynka wieprzowa, szynka drobiowa, fasolka po bretońsku, buraczki, groszek z marchewką, ryż, koncentrat, pomidorowy, olej, herbatniki, miód, pasztet drobiowy, mus jabłkowy, płatki owsiane, kawa zbożowa rozpuszczalna. Ponadto przed świętami Bożego Narodzenia w ramach Ogólnopolskiej Akcji „Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimę” 56 rodzin (105 dzieci) otrzymały paczki żywnościowe. Szkoły Podstawowe z terenu gminy wraz z OPS Gminy Chełm aktywnie uczestniczyły w akcji podczas zbiórki ulicznej w dniu 07 grudnia i różnych spotkaniach organizowanych na terenie gminy. Zebrano 489,7 kg żywności oraz 45 kg odzieży, książek i obuwia. Z wyżej wymienionej żywności i artykułów przemysłowych pracownicy ośrodka przygotowali 56 paczek (105 dzieci), które wspólnie z OSP ze Stawu, Strupina Dużego i Żółtaniec dostarczono rodzinom.

Praca socjalna. Jest to działalność nakierowana na pomaganie innym, praca z drugim człowiekiem, skupienie się na rozwiązywaniu problemów jednostki, rodziny lub grupy społecznej. W 2024 r. wsparcia w formie pracy socjalnej udzielono 181 rodzinom. Wsparcie to realizowane było poprzez różnorodne działania np.: doradztwo, rozmowy motywacyjne, skierowania na leczenie, skierowania do innych instytucji, udzielanie porad, pisanie podań lub innych dokumentów, wyszukiwanie oferty pracy, diagnoza rodziny, skierowania do specjalisty, wspólne planowanie, koordynowanie działań podopiecznego, itp.

Zadania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny – w 2022 roku został uchwalony Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023 – 2025, który został przyjęty Uchwałą Nr LIX/557/2022 Rady Gminy Chełm z dnia 29 grudnia 2022 r. Program został opracowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm.

Pracownicy socjalni i asystent rodziny wspólnie podejmowali współpracę w zakresie: prowadzenia poradnictwa i edukacji dla rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej oraz udzielania informacji na temat pomocy świadczonej przez właściwe instytucje rządowe, samorządowe i organizacje pozarządowe, udzielania pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w znalezieniu pracy, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, współpracy z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny, monitorowania funkcjonowania rodziny, prowadzenia dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną, sporządzania na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach.

Do zadań gminy należy współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Gmina ponosi koszty pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych. W 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm pokrywał koszty pobytu 26 dzieci w Domach Dziecka i rodzinach zastępczych: 11 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 5 dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych i 4 dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych. W Domu Dziecka w Siedliszczu przebywało 3 dzieci, w Domu Dziecka w Kazimierzy Wielkiej przebywało 2 dzieci oraz 1 dziecko w Regionalnej Placówce opiekuńczo-terapeutycznej w Kazimierzy Wielkiej.

Wartość zadania – 446 453,17 zł w tym rodziny zastępcze – 110 762,08 zł oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze – 335 691,09 zł.

Wspierając rodziny, Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm udzielał również pomocy w formie: zasiłków stałych, okresowych, celowych, finansowania w formie dożywiania dzieci w szkole, udzielania w pomocy rodzinom przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej poradnictwa socjalnego oraz prawnego.

Zadania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej - Zespół Interdyscyplinarny.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej w Gminie Chełm działa Zespół Interdyscyplinarny, którego zadaniem jest realizacja działań, wynikających z programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej

Uchwałą Nr LXVII/634/2023 Rady Gminy Chełm z dnia 25 sierpnia 2023 r. został określony tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie obowiązujących aktów prawnych:

- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r.;
- uchwały Rady Gminy Chełm Nr LXVII/634/2023 z dnia 25 sierpnia 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego;
- Gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024-2030 (Uchwała Nr LXXIII/688/2024 Rady Gminy Chełm z dnia 25 stycznia 2024 r.)
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Zespół Interdyscyplinarny to grupa 16 specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałaniu zjawisku przemocy na terenie Gminy.

W 2023 r. w związku ze zmianą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej powołano nowy Zespół Interdyscyplinarny w skład którego wchodzi przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Chełm, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Sądu Rejonowego, oświaty i ochrony zdrowia.

W 2024 roku odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. W trakcie spotkań, przedstawiciele poszczególnych instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego prezentowali sprawozdania z podejmowanych działań edukacyjnych, profilaktycznych mających na celu przeciwdziałanie zjawisku przemocy. Omówiono również szereg innych zagadnień: m.in. związanych z działalnością informacyjną i szkoleniową, analizowano bieżące problemy. Analizowano również informacje dotyczące realizowanych bądź zrealizowanych już działań. Omawiano procedury „Niebieskie Karty”.

W 2024 roku funkcjonowało 31 grup diagnostyczno - pomocowych w ramach procedury „Niebieskie Karty”. 8 grup kontynuowało pracę w okresie sprawozdawczym, a 23 powołane było w omawianym okresie. Grupy diagnostyczno -pomocowe spotkały się na posiedzeniach 72 razy, działaniami grup objętych było 30 rodzin. W roku 2024 zakończono procedurę "Niebieskie Karty" w 11 przypadkach, w 6 przypadkach zakończono procedurę w związku z ustaniem przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej oraz 5 z powodu braku zasadności podejmowania działań.

Wobec innych osób w ramach procedury „Niebieskie Karty” :

- przekazano zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy (art. 207 KK) do prokuratury rejonowej,
- zawiadomiono Sąd Rejonowy w Chełmie III Wydział Rodzinny i Nieletnich o niewłaściwym funkcjonowaniu rodziny, wysyłano prośby o wgląd w sytuację rodziny,
- przekazywano dokumenty do postępowań przygotowawczych prowadzonych przez KMP w Chełmie (zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Sytuacja rodzinna osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie była systematycznie monitorowana przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Chełm oraz dzielnicowych Komendy Miejskiej Policji.

2.2 Zadania ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem".

Świadczenia rodzinne – (zadanie zlecone finansowane z budżetu państwa).

W ramach realizacji zadań zleconych, nałożonych ustawą o świadczeniach rodzinnych w okresie od 01-01-2024 r. do 31-12-2024 r. 608 rodzin skorzystało z różnych świadczeń przewidzianych w/w ustawą, na łączną kwotę 5 678 582,35 zł, w tym wypłacono zasiłki rodzinne wraz z dodatkami na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych tj. metodą "złotówka za złotówkę".

2.2.1 Zasiłki rodzinne – wypłacano 166 rodzinom na kwotę 398 813,21 zł. Zasiłek rodzinny przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu dziecka na dziecko do 18 roku życia, do 21 roku życia dziecka pod warunkiem nauki w szkole, bądź do 24 roku życia dziecka, jeżeli dziecko jest niepełnosprawne i kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej. Zasiłek rodzinny przysługuje w wysokości: 95,00 zł miesięcznie na dziecko do ukończenia 5 roku życia, 124,00 zł na dziecko do ukończenia 18 roku życia i 135,00 zł na dziecko powyżej 18 roku życia.

2.2.2 Dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:

- a. **urodzenia dziecka** – wypłacono 14 osobom na kwotę 13 531,83 zł. Dodatek z tytułu urodzenia przysługuje rodzicowi lub opiekunowi prawnemu dziecka jednorazowo przez rok po urodzeniu dziecka. Dodatek przysługuje w wysokości 1.000,00 zł. Dodatek przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. W przypadku stosowania mechanizmu „zł za zł” kwota dodatku jest proporcjonalnie mniejsza.
- b. **opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego** – wypłacono 3 osobom (łącznie 22 świadczenia) na kwotę 8 800,00 zł. Dodatek ten przysługuje rodzicowi, opiekunowi prawnemu dziecka w okresie trwania urlopu wychowawczego przez okres 24 miesięcy kalendarzowych, jeżeli osoba pozostawała w zatrudnieniu bezpośrednio przed urlopem wychowawczym przez okres co najmniej 6 miesięcy. Dodatek przysługuje w wysokości 400,00 zł miesięcznie. W przypadku osób, których dzieci są niepełnosprawne dodatek przysługuje przez 72 miesiące kalendarzowe.

- c. **samotnego wychowywania dziecka** – wypłacono 22 samotnym rodzicom (łącznie 230 świadczeń) na kwotę 45 502,51 zł. Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców, ponieważ: drugi z rodziców dziecka nie żyje lub ojciec dziecka jest nieznany. Dodatek przysługuje w wysokości 193,00 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej niż 386,00 zł na wszystkie dzieci.
- d. **Dodatek na kształcenie i rehabilitację dziecka niepełnosprawnego** – wypłacono 34 osobom (321 świadczeń) na kwotę 32 927,74 zł. Dodatek przysługuje na kształcenie i rehabilitację dziecka niepełnosprawnego w wysokości 90,00 zł na dziecko niepełnosprawne do ukończenia 5 roku życia i 110,00 zł na dziecko niepełnosprawne powyżej 5 roku życia.
- e. **rozpoczęcia roku szkolnego** – wypłacono 220 świadczeń na kwotę 20 941,38 zł. Dodatek służy częściowemu pokryciu wydatków związanych z rozpoczęciem nowego roku szkolnego. Przysługuje raz w roku na dziecko rozpoczynające nowy rok szkolny oraz roczne przygotowanie przedszkolne („zerówka”). Dodatek jest wypłacany jednorazowo, w kwocie 100,00 zł lub w kwocie zmniejszonej przy stosowaniu metody „zł za zł”.
- f. **podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania** – wypłacono 79 osobom (łącznie 597 świadczeń) na kwotę 41 155,95 zł. Dodatek przysługuje w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły przysługuje rodzicowi, opiekunowi prawnemu dziecka, jeśli dziecko uczęszcza do szkoły ponadpodstawowej, a także artystycznej. Dodatek przysługuje przez 10 miesięcy, od września do czerwca - w wysokości 69,00 zł miesięcznie. Dodatek w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły przysługuje na dziecko uczęszczające do szkoły ponadpodstawowej lub artystycznej oraz szkoły podstawowej w przypadku dziecka z orzeczeniem o niepełnosprawności. Dodatek przysługuje przez okres 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki w szkole. Jego wysokość wynosi 113,00 zł miesięcznie.
- g. **z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej** – wypłacono 78 osobom (łącznie 755 świadczeń) na kwotę 68 462,55 zł. Dodatek przysługuje matce lub ojcu,

opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego. Jego wysokość wynosi 95,00 zł miesięcznie na dziecko.

2.2.3 Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – wypłacono 27 osobom (łącznie 27 świadczeń) na kwotę 27 000,00 zł. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje matce lub ojcu albo opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1.922,00 zł, a kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Świadczenie to przysługuje jednorazowo w wysokości 1.000,00 zł. Wniosek o zapomogę należy złożyć w terminie 12 miesięcy od urodzenia się dziecka albo w tym samym terminie w przypadku objęcia dziecka opieką prawną, opieką faktyczną lub przysposobienia.

2.2.4 Świadczenie rodzicielskie – wypłacono 32 osobom (łącznie 217 świadczeń) na kwotę 201 073,90 zł. Świadczenie rodzicielskie jest świadczeniem przeznaczonym głównie dla matek, które w związku z urodzeniem dziecka nie mają uprawnienia do zasiłku macierzyńskiego, ponieważ są osobami niepracującymi, studentkami itp. świadczenie przysługuje matce albo ojcu dziecka (jedynie w przypadkach skrócenia przez matkę okresu urlopu macierzyńskiego, rodzicielskiego, śmierci matki dziecka lub porzucenia dziecka przez matkę), opiekunowi faktycznemu dziecka lub rodzinie zastępczej (z wyj. rodziny zastępczej zawodowej). Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres 52 tygodni (65 tygodni – w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, 67 tygodni – przy trojgu dzieciach, 69 tygodni – przy czworgu dzieciach i 71 tygodni – w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci podczas jednego porodu). Świadczenie przysługuje od dnia porodu lub objęcia dziecka opieką, a jego miesięczna wysokość wynosi 1. 000,00 zł i jest niezależne od dochodu.

2.2.5 Maluch z gminy Chelm – zadanie finansowane z budżetu gminy - wypłacono 61 świadczeń na kwotę 55 000,00 zł. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka pn. „**MALUCH z GMINY CHEŁM**” przysługuje matce lub ojcu albo opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli co najmniej przez 12 miesięcy przed złożeniem wniosku i w dniu złożenia wniosku nadal zamieszkuje w Gminie Chelm wraz z dzieckiem. Świadczenie to przysługuje jednorazowo w wysokości **1.000,00 zł**. Wniosek o zapomogę należy złożyć w terminie 12 miesięcy od urodzenia się dziecka.

W dniu 28 grudnia 2023 r. uchwałą Nr LXXII/675/2023 Rady Gminy Chełm zmieniono wysokość świadczenia na 1.000,00 zł, które obowiązuje od 1 stycznia 2024 r.

2.2.6 Zasiłki pielęgnacyjne – wypłacono 427 osobom (łącznie 4 627 świadczeń) na kwotę 998 691,68 zł. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej legitymującej się znacznym stopniem niepełnosprawności i osobie powyżej 75 roku życia. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje również osobie pełnoletniej o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała przed 21 rokiem życia. Wysokość zasiłku wynosi 215,84 zł miesięcznie.

2.2.7 Świadczenia pielęgnacyjne – wypłacono 117 osobom (łącznie 1282 świadczeń) na kwotę 3 813 681,60 zł. Świadczenie pielęgnacyjne na zasadach obowiązujących do 31.12.2023 r. przysługuje osobie rezygnującej z zatrudnienia lub nie podejmującej zatrudnienia w celu sprawowania osobistej opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem lub krewnym w linii prostej, legitymującym się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub z orzeczeniem o niepełnosprawności, w którym zawarte są odpowiednie zalecenia. Ustawodawca uzależnił nabycie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego również od warunków, jakie winna spełniać osoba niepełnosprawna. W okresie od 01-01-2024 roku do 31-12-2024 roku świadczenie pielęgnacyjne przysługiwało w wysokości 2 988,00 zł miesięcznie. Świadczenie jest niezależne od dochodu. Świadczenie pielęgnacyjne jest świadczeniem specyficznym, ponieważ nie przysługuje bezpośrednio niepełnosprawnemu, ale osobie, która się nim opiekuje. Po spełnieniu dodatkowych warunków za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne odprowadza się składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Od 1 stycznia 2025 r. na podstawie Obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 listopada 2024 r. w sprawie wysokości świadczenia pielęgnacyjnego w roku 2024) - wysokość świadczenia wynosi 3 287,00 zł miesięcznie. Świadczenie pielęgnacyjne na zasadach obowiązujących od 01 stycznia 2024 r. przysługuje:

1. matce albo ojcu,
2. innym osobom, na które zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom,
3. opiekunowi faktycznemu dziecka,
4. rodzinie zastępczej, osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo wychowawczej, dyrektorowi

regionalnej placówki opiekuńczo wychowawczej albo dyrektorowi interwencyjnego ośrodka predadopcyjnego.

Jeżeli sprawują opiekę nad osobą wieku do ukończenia 18 roku życia legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Nowe świadczenie pielęgnacyjne mogą otrzymywać osoby które sprawują opiekę nad osobami niepełnosprawnymi w wieku do ukończenia 18 roku życia. Zmiana dotyczy możliwości łączenia prawa do świadczeń emerytalno - rentowych i aktywności zawodowej bez żadnych ograniczeń z pobieraniem świadczenia pielęgnacyjnego.

Dodatkowo opłacono 798 składek na ubezpieczenie emerytalno - rentowych za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne na kwotę 560 441,24 zł oraz 348 składek zdrowotnych na kwotę 93 441,06 zł.

2.2.8 **Świadczenia z funduszu alimentacyjnego** – (zadanie zlecone finansowane z budżetu państwa).

W ramach realizacji zadań zleconych nałożonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w okresie od 01-01-2024 roku do 31-12-2024 roku ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego skorzystało 32 rodziny, wśród uprawnionych były 52 osoby. Wyplacono łącznie z tego tytułu świadczeń, na kwotę 235 527,83 zł. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje osobie uprawnionej do alimentów od rodzica, jeżeli egzekucja alimentów okazała się bezskuteczna. Świadczenie przysługuje w/w osobie do ukończenia 18 roku lub do ukończenia 25 roku życia, jeżeli uczy się w szkole lub szkole wyższej. Kwota świadczenia jest równa wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500,00 zł miesięcznie do 30.09.2024 r. Od 1 października 2024 ustawą z dnia 21.11.2024 o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zwiększono wysokość świadczenia do 1 000,00 zł. Ponadto tut. Ośrodek prowadził w roku 2024 postępowanie wobec 31 dłużników alimentacyjnych zamieszkujących na terenie Gminy Chełm oraz 73 dłużników alimentacyjnych z poza terenu gminy. Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w roku 2024 to 404 994,12 zł, w tym: przekazane na dochody własne organu właściwego wierzyciela 45 694,73 zł.

Podstawowymi działaniami w tym zakresie są m. in.:

- przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych,
- aktywizacja zawodowa dłużników alimentacyjnych,
- wydawanie decyzji uznających dłużników alimentacyjnych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych (decyzje takie są podstawą do złożenia wniosku o ściganie i zatrzymanie prawa jazdy),
- składanie wniosków do prokuratury o ściganie dłużników alimentacyjnych,
- składanie wniosków do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikom alimentacyjnym,
- zgłaszanie dłużników alimentacyjnych do biur informacji gospodarczych,
- egzekucja należności od dłużników, w szczególności kierowanie do komorników sądowych wniosków o wszczęcie egzekucji lub wniosków o przyłączenie się do egzekucji wobec dłużników alimentacyjnych
- wnioski kierowane do komorników o przeprowadzenie egzekucji z nieruchomości dłużnika alimentacyjnego.

2.2.9 Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu – (zadanie zlecone finansowane z budżetu państwa).

W ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "**Za życiem**" Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm wypłaca jednorazowe świadczenie. W roku 2024 r. z tego świadczenia skorzystały 2 osoby, którym wypłacono łącznie 8 000,00 zł (2 świadczenia). Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. Jednorazowe świadczenie przysługuje z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii.

Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu (wymogu tego nie stosuje się do osób będących prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także do osób, które przysposobiły dziecko). Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Wysokość świadczenia wynosi jednorazowo 4 000,00 zł. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

2.3 Zadania ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - (zadanie zlecone finansowane z budżetu państwa).

Świadczenie wychowawcze potocznie nazywane „świadczeniem 800 plus“ od 01.06.2022 r. jest zadaniem realizowanym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Ośrodek realizuje wypłatę tego świadczenia głównie w związku z koordynacją systemu zabezpieczeń społecznych z rozstrzygnięć Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego – w okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. - wypłacono 12 świadczeń na łączną kwotę – 4 875,00 zł.

2.4 Zadania wynikające z ustawy – Prawo ochrony środowiska

Ustawą z dnia 14 sierpnia 2020 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw, wprowadzono zmiany do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska. Zmiany weszły w życie z dniem 1 października 2020 r. Zgodnie z art. 411 ust. 10g – 10s ww. ustawy wójt, burmistrz, prezydent miasta ma obowiązek wydawania zaświadczeń dla osób fizycznych, które zamierzają składać wnioski o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub z wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w ramach Priorytetowego Programu „Czyste Powietrze”. Złożenie wniosku o dofinansowanie jest uwarunkowane posiadaniem takiego zaświadczenia.

Zaświadczenia wydawane są w celu potwierdzenia przeciętnego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego osoby ubiegającej się o dofinansowanie. Procedurę wydawania wyżej wymienionych zaświadczeń OPS Gminy Chełm rozpoczął w 2020 r.

W ramach programu wydano 369 zaświadczeń w roku 2024.

2020 r. – 10 szt., 2021 r. – 76 szt., 2022 r.- 67 szt., 2023 r. - 225

2.5 Zadania ustawy o dodatkach mieszkaniowych.

Zadania w zakresie dodatków mieszkaniowych:

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem przyznawanym na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych. Zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej jest prowadzenie postępowania dotyczącego wydawania decyzji w sprawach dodatku mieszkaniowego na zasadach określonych w ustawie oraz przeprowadzanie wywiadu środowiskowego celem ustalenia stanu majątkowego wnioskodawcy. Dodatek mieszkaniowy jest to forma pomocy państwa dla osób, które nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, w trudnej sytuacji życiowej. Przepis art. 2 ustawy o dodatkach mieszkaniowych uzależnia przyznanie dodatku od posiadanego tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego. Wnioskujący o takie świadczenie musi spełniać wszystkie przesłanki wymienione w ustawie o dodatkach mieszkaniowych m. in. dochodowe i metrażowe. Niespełnienie choćby jednego z nich wyklucza przyznanie dodatku mieszkaniowego.

Dodatek mieszkaniowy przyznaje się na okres 6 miesięcy. Jeżeli osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy nie opłaca na bieżąco czynszu za lokal, to wypłata dodatku mieszkaniowego jest wstrzymana do czasu pokrycia zaległości. Decyzja o przyznaniu dodatku wygasa, jeżeli zaległości nie zostaną pokryte w ciągu trzech miesięcy od ich powstania. O ponowne przyznanie dodatku można wystąpić dopiero po uregulowaniu zaległości. W roku 2024 przyznano dodatki mieszkaniowe dla 4 gospodarstw domowych na łączną kwotę wynoszącą 16 412,41 zł.

Powyższa kwota rozkłada się na poszczególne zasoby mieszkaniowe następująco:

- prywatne – 5 234,62 zł,
- wspólnoty mieszkaniowe – 11 177,79 zł.

W 2024 roku nie odmówiono przyznania dodatku mieszkaniowego. Łącznie w 2024 roku wydano 7 decyzji.

2.6 Zadania w zakresie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów.

Prowadzenie postępowania w zakresie pomocy materialnej o charakterze socjalnym.

Biuro Obsługi Szkół realizując powyższe zadanie prowadziło postępowanie wobec:

- 18 uczniów o przyznanie stypendium szkolnego za okres styczeń – czerwiec w roku szkolnym 2023/2024 i 1 uczeń otrzymał zasiłek szkolny w wysokości

620,00 zł oraz 12 uczniów za okres wrzesień – grudzień w roku szkolnym 2024/2025.

Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym została udzielona uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów nie przekraczających 600,00 zł na osobę z powodu: bezrobocia, niepełnosprawności, ciężkiej lub długotrwałej choroby, wielodzietności, wychowywania dzieci w rodzinie niepełnej, braku umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczej, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego. W okresie od 01-01-2024 r. do 30-06-2024 r. przyznano stypendia na kwotę 21.788,19 zł. Natomiast w okresie od 01-09-2024 r. do 31-12-2024 r. przyznano stypendia na łączną kwotę 10.862,40 zł i z tego tytułu poniesiono wydatki na łączną kwotę 32.650,59 zł. Stypendia przeznaczone były w szczególności na zakup: podręczników szkolnych, przyborów szkolnych, ubrań sportowych, udział w zajęciach edukacyjnych pozalekcyjnych oraz dydaktyczne pomoce naukowe.

2.7 Zadania wynikające z Programu „Karta Dużej Rodziny“ .

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm realizował rządowy program dla rodzin wielodzietnych zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o „Karcie Dużej Rodziny“. Karta to system zniżek dla rodzin wielodzietnych w zakresie zakupów: artykułów spożywczych, edukacji, kultury, łączności, mieszkania, odzieży i obuwia, sportu, rekreacji, turystyki, transportu, usług, usług na odległość. Program zniżek dla posiadaczy Karty Dużej Rodziny jest niezwykle rozwinięty, uczestniczy w nim niemal 25 tysięcy firm w Polsce, a uprawnienia do rabatów przysługują milionom Polaków. Miejsca honorujące „Kartę Dużej Rodziny“ oznaczone są specjalną naklejką. W roku 2024 wydano 101 kart uprawniających do korzystania z Programu wsparcia rodziny 3+ oraz 6 duplikatów.

Koszty obsługi zadania wyniosły 3 131,00 zł (zadanie zlecone).

3. Dodatkowa działalność podejmowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm.

Ośrodek podejmował także wiele dodatkowych działań w celu podnoszenia jakości i poszerzenia usług świadczonych dla mieszkańców Gminy Chełm takich jak:

Refundacja podatku VAT za gaz ziemny - refundacja przysługiwała osobie korzystającej z ogrzewania gazowego – urządzenie grzewcze musi być zgłoszone lub wpisane w deklaracji CEEB. Wniosek składała osoba, która jest wpisana w fakturze VAT i ma zawartą umowę na dostawę paliw

gazowych. Osoba, która nie jest wskazana w tej fakturze jako odbiorca nie mogła ubiegać się o refundację na podstawie opłaconych faktur zużycia paliw gazowych. Kryterium dochodowe w gospodarstwie jednoosobowym – wysokość miesięcznego dochodu nie przekracza 2.100,00 zł, w gospodarstwie wieloosobowym wysokość miesięcznego dochodu nie przekracza 1.500,00 zł na osobę.

W roku 2024 złożono 41 wniosków, wypłacono 32 dodatki na łączną kwotę 18 281,85 zł, w 9 złożonych wnioskach nie zostały spełnione kryteria w związku z powyższym umorzono postępowania lub wydano decyzje odmowne.

Dodatek osłonowy – dodatek osłonowy realizowany był od 1 stycznia do 30 kwietnia 2024 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Chełm. Przysługiwał gospodarstwom domowym, których dochód miesięczny netto na osobę w 2022 r. nie przekracza:

- 2 100,00 zł - gospodarstwo jednoosobowe,
- 1 500,00 zł - gospodarstwo wieloosobowe,
- gdy dochód przekroczył wskazane kryteria dodatek był przyznany w mniejszej wysokości zgodnie z zasadą „złotówka za złotówkę”.

Wysokości dopłat w ramach dodatku osłonowego była uzależniona od stanu osobowego gospodarstwa domowego i spełnienia warunków wynikających z art. 2 ust. 6 ustawy o dodatku osłonowym. Dodatek w podwyższonej kwocie przysługiwał wnioskodawcy spełniającemu jednocześnie następujące przesłanki:

1. korzystał z jednego z wymienionych we wniosku (oraz ustawie) źródeł ogrzewania;
2. wskazane przez niego źródło było głównym źródłem ogrzewania;
3. wskazane źródło ogrzewania było zasilane węglem lub paliwami węglopochodnymi;
4. wskazane źródło ogrzewania zostało zgłoszone do CEEB.

Dodatek osłonowy miał na celu zniwelować koszty energii, gazu i żywności dla mniej zamożnych gospodarstw domowych.

W roku 2024 wypłacono 621 dodatków na łączną kwotę 258 201,33 zł

Bon energetyczny - jednorazowe świadczenie pieniężne miało na celu zmniejszyć obciążenie gospodarstw domowych wysokimi rachunkami za energię elektryczną realizowane w terminie od dnia 1 sierpnia 2024 r. do dnia 30 września 2024 r. przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy

Chełm. Świadczenie przysługiwało osobie w gospodarstwie domowym jednoosobowym, w którym wysokość przeciętnego dochodu za 2023 r. na osobę nie przekracza kwoty 2 500,00 zł. Osobie w gospodarstwie domowym wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego dochodu za 2023 r. na osobę nie przekracza kwoty 1 700,00 zł.

Wysokość bonu energetycznego:

- dla jednoosobowego gospodarstwa domowego – 300,00 zł,
- dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób – 400,00 zł,
- dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób – 500,00 zł,
- dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób – 600,00 zł.

W przypadku jeżeli główne źródło ogrzewania danego gospodarstwa domowego było zasilane energią elektryczną i było wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia 1 kwietnia 2024 r., albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy, bon energetyczny przyznawany był się w wysokości:

- dla jednoosobowego gospodarstwa domowego – 600,00 zł,
- dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób – 800,00 zł,
- dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób – 1 000,00 zł,
- dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób – 1 200,00 zł.

W roku 2024 wypłacono 788 dodatków na łączną kwotę 332 294,83 zł.

pomoc obywatelom Ukrainy

- **ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa z dnia 12 marca 2022r.;**

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Chełm realizował zadania wynikające z ustawy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa. Obywatelom Ukrainy, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, mogło być przyznane na wniosek obywatela RP, świadczenie pieniężne w wysokości świadczenia – 40 zł za osobę dziennie. Świadczenie było przyznawane na podstawie wniosku za okres faktycznego zapewniania zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy. Na tzw. świadczenie 40 zł złożono 19 wniosków (łącznie 881 świadczeń) na kwotę 35 240,00 zł. Realizowano również pomoc wynikającą z ustawy o świadczeniach rodzinnych (świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki pielęgnacyjne) dla 4 rodzin na łączną kwotę 41 865,76 zł

oraz opłacono 13 składek społecznych na kwotę 10 689,90 zł, i składkę zdrowotną w wysokości 3 495,96 zł.

Program Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością - głównym celem zadania było wprowadzenie usług asystenta, jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowania w życiu społecznym osób z niepełnosprawnością.

Usługi asystencji osobistej polegały w szczególności na pomocy asystenta w:

- wsparciu uczestnika w czynnościach samoobsługowych, w tym utrzymaniu higieny osobistej,
- wsparciu uczestnika w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wypełnianiu ról w rodzinie,
- wsparciu uczestnika w przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania,
- wsparciu uczestnika w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem.

Na realizację zadania pozyskano środki z Programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 w wysokości – 461 958,00 zł, wykorzystano 455 086,39 zł.

Do udziału w programie zakwalifikowano 15 osób, w tym 6 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną oraz 9 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Łączna liczba godzin usług wyniosła 8 730. Usługi świadczyło 10 asystentów były to osoby wskazane przez wnioskodawców programu.

Program Opieka wytchnieniowa - głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad członkiem rodziny jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla:

1. Dzieci od ukończenia 2 roku życia do ukończenia 16 roku życia posiadających orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami w pkt 7 i 8 w orzeczeniu: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.
2. Osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności:

- a. znacznym stopniu niepełnosprawności, lub
- b. o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, lub
- c. traktowane na równi do wymienionych w lit. a) i b) zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Usługi asystencji osobistej polegają na wspieraniu przez asystenta osoby z niepełnosprawnością w różnych sferach życia, w tym:

- a. wsparciu uczestnika w czynnościach samoobsługowych, w tym utrzymaniu higieny osobistej,
- b. wsparcie uczestnika w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wypełnianiu ról w rodzinie,
- c. wsparciu uczestnika w przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania,
- d. wsparciu uczestnika w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem.

Na realizację zadania pozyskano środki z Programu „Opieka Wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 w wysokości – 36 720,00 zł, wykorzystano 36 716,56 zł. Do udziału w programie zakwalifikowano 3 osoby. Usługi świadczone były w ramach pobytu okresowego maksymalnie 4 godziny dziennie, łączna liczba godzin usług wyniosła 720 po 240 godzin dla 1 uczestnika. Usługi świadczyło 3 asystentów były to osoby wskazane przez wnioskodawców programu.

Ponadto w ramach działań profilaktycznych i informacyjnych pracownicy uczestniczyli w różnych spotkaniach organizowanych na terenie gminy między innymi:

- dla mieszkańców Gminy Chełm zorganizowano spotkania pod hasłem WALCZ O MARZENIA
Spotkanie dla rodziców - Sposoby radzenia sobie w trudnej sytuacji,
Spotkanie dla seniorów – Jak zadbać o zdrowie,
Spotkanie dla młodzieży i rodziców – E - uzależnienia niszczą marzenia,
Spotkanie pokoleń – Tradycje wczoraj i dziś.
Spotkania prowadzone było przez pedagogów, psychologów, pielęgniarki, położne, dietetyków, specjalistę posiadającego wieloletnie doświadczenie w zakresie zapobiegania przemocy domowej. Na spotkaniach tych mieszkańcy zdobyli wiedzę w zakresie rozpoznawania przemocy domowej, radzenia sobie w trudnej sytuacji związanej ze stosowaniem przemocy, formach i rodzajach

przemocy oraz instytucjach udzielających pomocy, jak również jak dbać o zdrowie, co nam niesie postęp techniczny oraz jak żyło się dawniej. Spotkania kończyły się panelem dyskusyjnym.

-zorganizowano spotkanie dla mieszkańców Gminy Chełm w ramach akcji Dzieciństwo bez przemocy w 2024, webinar przedstawiony przez fundację Dajemy Dzieciom Siłę,

- wzięto udział w kampanii 16 dni przeciwko przemocy ze względu na płeć- we współpracy z ZI, KMP, OPS, GKRPA, i pedagogiem

- wzięto udział w kampanii tydzień pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem we współpracy-OPS, ZI, KMP, prawnik, GKRPA

- uczestniczyliśmy w dożynkach Gminnych - poszukując do współpracy rodzin wspierających.

4. Struktura organizacyjna i zatrudnienie w Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Chełm w Pokrówce.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Ośrodka Pomocy Społecznej strukturę organizacyjną Ośrodka tworzą:

- 1 osoba - dyrektor,
- 1 osoba - główny księgowy,
- 2 osoby - wieloosobowe stanowisko do spraw księgowości,
- 1 osoba – stanowisko do spraw kadr,
- 1 osoba – stanowisko do spraw administracji biurowej,
- 3 osoby - wieloosobowe stanowisko do świadczeń rodzinnych,
- 6 osób – wieloosobowe stanowisko pracowników,
- 1 osoba – asystent rodziny.

Na dzień 31 grudnia 2024 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Chełm zatrudnionych było 15 pracowników na umowę o pracę. Wśród zatrudnionych było 6 pracowników socjalnych, co spełnia wymóg art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

Stosownie do art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej kierownik Ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia wykaz potrzeb w tym zakresie. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej. Przy realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej szczególną uwagę należy zwrócić na działania

ukierunkowane na ochronę i polepszenie warunków życia najsłabszych grup społecznych, zagrożonych wykluczeniem oraz na tworzenie warunków umożliwiających im aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.

W 2025 roku Ośrodek będzie kontynuował realizację zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmował nowe inicjatywy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

Mając powyższe na uwadze przedstawiam potrzeby w zakresie pomocy społecznej oparte o analizę oraz możliwości Ośrodka:

- Poprawa dostępu do usług dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami,
- Rozwój systemu opieki nad dzieckiem oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez wzmocnienie wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz rodzin wspierających,
- Kompleksowa pomoc rodzinom (konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, terapia i mediacja rodzinna, pomoc prawna, szkolenia, spotkania grup wsparcia) – utworzenie punktu konsultacyjnego wsparcia dla rodzin,
- Opracowanie i wdrożenie na najbliższe lata - Lokalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji. Realizacja w/w potrzeb ujętych w planie pozwoli nam wyjść z lepszą ofertą usług dla mieszkańców Gminy Chełm.
- Ubieganie się o środki finansowe w ramach programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością,
- Ubieganie się o środki finansowe w ramach programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Opieka Wytchnieniowa
- Wprowadzanie form wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – prace społecznie użyteczne.
- Podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej
- Opieka nad osobami starszymi- organizacja różnych form usług opiekuńczych.

Przedstawione w Sprawozdaniu z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Chełm w 2024 r. działania pokazują, że w obecnej polityce społecznej spotykamy się ze zmianą wizerunku ośrodków pomocy społecznej z tych wypłacających jedynie świadczenia pieniężne na aktywnych kreatorów tejże polityki lokalnie, czyli w najbliższym otoczeniu.

Nasze inicjatywy, przedsięwzięcia, usprawnienia organizacyjne i formy pracy z osobą zagrożoną wykluczeniem społecznym świadczą o podmiotowym jej traktowaniu, o stosowaniu zasady partycypacji społecznej w podejmowaniu działań na rzecz zmiany w jej życiu rodzinnym, społecznym czy zawodowym. Mamy nadzieję, że działania podejmowane przez OPS Gminy Chełm przyczynią się do rozwoju ciekawych, a zarazem innowacyjnych form pomocy dla mieszkańców naszej Gminy.

Należy jednak podkreślić, że pomoc społeczna nie jest w stanie funkcjonować i skutecznie wypełniać swoich zadań bez odpowiedniego wsparcia otoczenia to jest samorządu terytorialnego, sektora zdrowotnego, edukacji, policji, organizacji pozarządowych, wolontariuszy i innych podmiotów.

Stąd kierujemy szczególne podziękowanie do Państwa za dotychczasową stałą i systematyczną współpracę, która pozwala nam na skuteczne pomaganie i wdrażanie aktywnej polityki społecznej w naszej Gminie.

Dyrektor wraz z pracownikami

Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Chełm